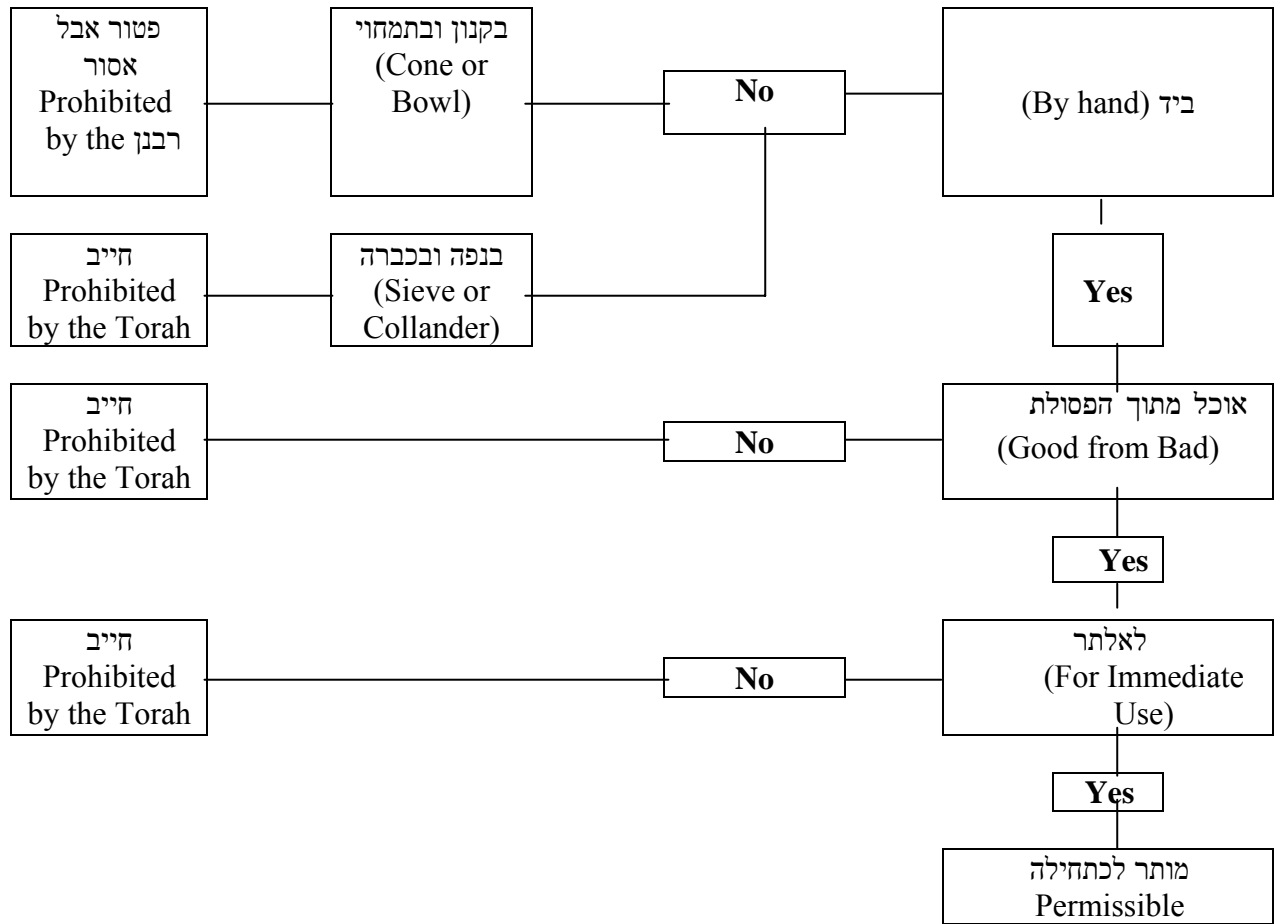

The Halachic Process

Defining the Terms

1. הלכות שבת סימן שיט
 א * א הבורר אוכל מתוך פסולת או שהיו
 לפניו שני מיני אוכלים * ובורר מין ממוין
 אחר
 א) א) בנפה ובכברה חייב * ב) בקנון
 ובתמחוי פטור אבל אסור ג) ואם בירר ב
 בידו * כדי לאכול ב) לאלתר מותר :
 הגה ד) וכל מה שצורר ה) לצורך אותה
 סעודה שמיסצ צה מיד מקרי לאלתר
 (המגיד פ"ח ור"י נ"צ ח"ח וצ"י וטור
 ורא"ש) ו) ואפילו אחרים אוכלים עמו
 שרי (תוספות פ' כלל גדול) ולכן מותר
 ז) לצרור ג) הירק שקורין שלאטין
 ח) מן העלין המעופשין שצו כל מה
 שצריך לאכול צאותה סעודה צ"י סי'
 שכ"ח):

ד) וכל מה שבורר
 וכו'. ר"ל אפילו ד) יאריך זמן הסעודה כמה שעות מקרי
 לאלתר כיון שהברירה היא סמוך לסעודה: ה) לצורך
 וכו': ואם כונתו כדי שישתייר גם אחר סעודה או על
 סעודה אחרת חייב חטאת [טור] אך אם ממילא נשתייר
 מברירתו עד לאחר הסעודה ה) אין בכך כלום כיון שכבר
 בירר בהיתר: ו) ואפילו אחרים וכו': ר"ל דאחד
 יכול לברור בעד כל בני הסעודה ואין בזה משום בורר דדרך
 אכילה היא ואפילו אינו אוכל בעצמו כלל עמהם ג"כ שרי
 והאי עמו שכתב רמ"א לאו דוקא הוא [ברכי יוסף ע"ש
 שמוכיח כן מן התוספות וכן משמע בדימ הארוך] ז)
 לבורר הירק. ודוקא באופן זה דהוי אוכל מן הפסולת
 ו) אבל לא להיפך ליטול העלין המעופשין מן הטובים דהוי
 בורר פסולת מן האוכל וחייב ואפילו אם אין העלין הללו
 פסולת גמור שראויין לאכילה ע"י הדחק אפ"ה יש איסור
 לבררם מדרבנן דמחזי כבורר פסולת מן האוכלין:

2. ב ג הבורר (ט) אוכל מתוך הפסולת בידו להניחו אפילו לבו ביום (י) נעשה כבורר לאוצר (יא) וחייב: ג * ד היו לפניו * שני מיני אוכלים מעורבים בורר אחד מאחד (ד) * (יב) ומניח (השני כדו) * לאכול מיד: הגה ושני מיני דגים מיקרי שני מיני אוכלים ואסור לבורר א' מחצירו אלא צידו כדו (יג) לאכלן מיד אט"פ שחתיכות גדולות (יד) וכל אחת נכרת צפני עומה אצל כל שהוא מין א' אט"פ שבורר חתיכות גדולות מתוך קטנות (טו) לא מיקרי (כ) צריכה ואפילו היו שני מינים ובורר משניהם ציחד הגדולות מתוך הקטנות או להיפך שרי הואיל ואינו בורר מין אחד מתוך חצירו (תרומת הדשן סי' נ"ז) ואם * בירר והניח לאחור זמן אפ' לבו ביום כגון (טז) שבירר שחרית לאכול (י) בין הערבים חייב:

(ט) אוכל מתוך הפסולת. דפסולת מתוך האוכל אפ' לאלתר חייב וכדלקמיה ומשיכ בידו היה בקנן ותמחו:

(י) נעשה וכו'. דרוב עניני ברירה הוא אלאחר זמן [דלאלתר דרך מאכל הוא לבורר האוכל מן הפסולת בעת האכילה] ואז הדרך לבורר בכל דבר אפילו בידו וכיש באיזה כלי אלא דאם הוא בורר בנפה וכברה או שהוא בורר הפסולת מן האוכל דמינכר מלתא דלשם ברירה הוא אפ' לאלתר חייב.

ג (יב) ומניח השני. ר"ל דאיתו (יז) שרוצה לאכול עתה חשוב כאוכל והשני חשוב פסולת וא"כ צריך לבורר זה שרוצה לאכול מיד דחשוב כאוכל ולהניח השני בקערה אבל איפכא לא דהוי פסולת מתוך אוכל דקיי"ל דאסור לבורר אפ' כשרוצה לאכול המין השני לאלתה: (יג) לאכלן מיד. ר"ל שיבורר אותו שרוצה לאכול מיד ולא יבורר אותו שרוצה להניח לסעודה האחרת.

(יד) וכל אחת וכו'. ר"ל המ"מ שייך בזה ברירה כיון שאין מסודרות כל מין בפני עצמו אלא מעורבין ביחד: (טו) לא מקרי ברירה. אם לא (ח) שקצת מהם אינם טובים כ"כ כמו חתיכות האחרים כגון שנקדחו מכה הבישול איזה חתיכות דגים ורוצה לבורר אותן שלא נקדחו או שאיזה חתיכות דגים הוי מדג חי ואיזה מדג מת ורוצה לבורר אלו מאלו בכל זה אפילו במין אחד שייך ברירה וצריך לבורר זה שרוצה לאכול עכשיו ודמי ממש לעלין מעופשין בס"א.

Some Examples of Borer

ו (כ) אין מוללין וכו'. מלילה הוא שמולל השבלים כדי לפרק הדגן מתוכן ואסור (יא) מפני שנראה כדש: (כד) קליפתן הירוקה. דזה דמי כמתוך השבלין אבל לכו"ע מותר לשבר הקליפה הקשה (יח) ולקלוף גם הקליפה הדקה שעל האגוז גופא וכדלקמן בסוף סימן שכ"א. לזוים ובטנים שנשתברו ועדיין הם בקליפתן משמע מדברי הפמ"ג בסימן זה שיש ליזהר לבורר האוכל מתוך הקליפות ולא להיפוך ואפ' כשדעתו לאכול מיד ומשום בורר אבל לקמן בסימן תק"י הביא המ"א בשם הים של שלמה דדבר זה שקולף הקליפה מהן בכלל תיקונא אוכלא הוא ולא שייך ברירה בזה ואף שהקשה עליו המ"א כבר יישבו בספר אליה רבה והביאו הפמ"ג שם דכיון שדעתו לאכול מיד שרי :

3. ו (כ) ז אין מוללין מלילות אלא מולל * (כא) בשינוי מעט בראשי אצבעותיו: הגה ואט"פ שמפרק האוכל מתוך השבלים הואיל ואינו מפרק רק כלאחר יד כדי לאכול שרי (כב) ויש (ח) מחמירין (מרדכי ור"ן פ"ק דיו"ט) (כג) ולכן אסור לפרק האגוזים לזוים או אגוזים גדולים מתוך (כד) קליפתן הירוקה (מכרי"ל) וטוב להחמיר מאחר דיכול לאכלן כן בלא פירוק:

4. יד ת מותר לערות בנחת מכלי לחבירו ובלבד שיזהר שכשיפסוק הקילוח ומתחילים לירד (נג) ניצוצות קטנות הנשופות באחרונה מתוך הפסולת יפסיק ויניחם עם השמרים שאם לא יעשה כן הני ניצוצות (יז) (נד) מוכחי שהוא בורר.

5. י מ יין או מים שהם צלולים (נד) מותר לסנן במשמרת: הגה ואט"פ שיש צו (י) (לכ) קסמין דקין הואיל וראויין לשתות בלאו הכי (סמ"ג) ג * אבל בסודר מים (לו) אסור * (לז) משום (יא) ליבון (לח) ויין ושאר משקין (לט) מותר ואם הם (יב) עכורים בין מים בין יין (מ) אסור לסננם (מא) ס ולהרמב"ם במשמרת אסור ואפילו מים ויין צלולים * ואפילו בסודרים לא התירו אלא בצלולין אבל (יג) (מב) לא בעכורים.

(מ) אסור לסננם. משום בורר בין במשמרת ובין בסודרים (לב) ומיירי בעכורים לגמרי דלא משתתי הכי כלל (לג) דאלו בעכור קצת ואפשר דמשתתי הכי אך רובא דאינשי קפדי שלא לשתותו בלי סינון אין איסור רק במשמרת אבל בסודרין דאין דרך לסנן בו מותר לסנן יין ושאר משקים: (מא) ולהרמב"ם במשמרת וכו'. וטעמו נראה משום שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול ולדינא הלכה כדעה א' [א"ז].